

HOOSH IN LITOUWEN

Van 16 – 20 oktober 2019 vond in Litouwen het internationale theaterfestival Theater Cluster plaats. Naast enkele groepen uit Litouwen zelf, lieten ook tien theatergroepen uit verschillende Europese landen hun voorstelling zien. Hoosh Theater was uitgenodigd om daar Eco Plaza, a better world te spelen. De voorstelling was in 2018 en 2019 al te zien geweest in Amsterdam en Utrecht. Het festival in Litouwen vond plaats in drie kleine steden: Utena, Pasvalys en Kupiskis. Alle theatergroepen speelden hun voorstelling twee of drie keer. Criteria voor programmeurs van het festival was dat ze het publiek in Litouwen kennis wilden laten maken met zo veel mogelijk verschillende soorten theater.

De stukken van Hoosh spelen zich vaak af op locatie, bijvoorbeeld in een boerenschuur, een leegstaande kerk of in een loods. Maar ook theaters worden gewoon getransformeerd tot locatietheater. Zo werd de theaterzaal voor deze voorstelling een vervallen theater dat nog afgebroken moest worden. Een ander kenmerk van de voorstelling van Hoosh is dat fictie en werkelijkheid door elkaar lopen. De ervaring van het publiek staat vaak centraal.

Eco Plaza, a better world is gebaseerd op de theatertekst ECO van Oscar van Woensel. In het fictieve bouwproject ontvangt de energieke projectleider Simone van Dokkum het publiek en vertelt over haar fantastische plan voor een nieuwe wijk. De bezoekers van de voorstelling krijgen de rol toebedeeld van de zogenaamd geïnteresseerde koper, investeerder of ondernemer bij een informatieavond van het nieuw te bouwen ecologische dorp Eco Plaza. Het publiek woont de eerste vergadering bij waar Simone en nog zeven andere betrokken ondernemers op zoek gaan naar een naam en slogan voor het project. Ook de toeschouwers mogen met ideeën komen. Dit overleg mondt uit in een nachtmerrie waarin iedereen uitsluitend met zichzelf bezig is en de groene idealen volledig uit het oog verloren raken. Een groep jongeren voert een stil protest tegen het plan en de tijd van de 'dikke ikken' en verdwenen idealen. Eco Plaza is volgens hen Ego Plaza. Het is maar de vraag wat iedereen nou precies beoogt met dit bouwproject en of de jongeren bestand zijn tegen het charmeoffensief van projectleider Simone van Dokkum.

Met een cast & crew van achttien man vertrokken we op 15 oktober 2019 naar Vilnius. Hieronder volgt een verslag van de reis, geschreven door Bodwine van Suis. Haar dochter Resa speelde mee in de voorstelling en Bodwine reisde mee.

Dinsdag 15 oktober 2019

Om 6.00 uur gaat de wekker. Niet dat dat nodig is, want ik lig al wakker vanaf 5.00 uur. Zo gaat dat blijkbaar als je gespannen bent voor een reis. Dit wordt een bijzondere reis. Eentje die ik nog nooit in mijn leven heb gemaakt. En waarschijnlijk ook nooit meer zal maken. Op

stap met tien volwassenen en zes kinderen. Eén daarvan is van mij. Resa (14). En daarom ben ik hier ook. Mijn dochter houdt van theater. Van theater doen. Ik van kijken naar theater. Haar vriendin Brecht (14) houdt er ook van. En vooral haar moeder ook, Lorentine. De initiatiefneemster tot deze uitnodiging om samen naar Litouwen te gaan en daar het stuk Eco Plaza te gaan spelen. Over Eco. En ego. Ego. EGO.

6.00 uur dus. In de bus naar Schiphol. Meetingpoint. We meeten Morris (14) en zijn moeder Gerda (51). Resa en ik (43) halen 'nog even' een Starbucks. Bij terugkomst is iedereen er. Iedereen. Bouke en Lorentine. Brecht en Lies. Maar ook David, Jules, René, Johannes (15). Johannes is het enige kind dat zonder ouders meegaat. We zullen op hem letten. Zo groot al,

maar toch nog klein. Marije (44) en Josefien (13) zijn er ook. En Jordi. En ook Karlijn. En Maartje. Na wat gehannes met de bagage over en weer zitten we in no time in het vliegtuig. We glijden door de lucht en landen om 12.45 uur in Vilnius. Tijdens het wachten wordt er gebasketbald op de luchthaven. De kinderen en René leven zich uit. De Litouwse Klaudija haalt ons op en ook Louise sluit aan bij de groep. We zijn compleet. We stappen de bus in. Bouke en Lorentine huren een auto en treffen ons

later in het centrum van Vilnius. We wandelen met Klaudija de stad in. Ze laat ons de heuvel zien. Of we daarop willen. Ja straks, wel. Nu honger! We zien een kerk vanbinnen. Een standbeeld vanbuiten van de koning. Met huilende wolf. Dan een speciale tegel. Een gelukstegel. Als je erop staat, en dan zeven rondjes draait, met de klok mee en steeds denkt aan wat je wil dan komt je wens uit. Drie van ons proberen het ...

We eten lekkere pizza. Maar ook koude bietensoep. Heerlijk, volgens Gerda en Bouke. Smaakt naar sladressing, volgens Marije. Dan hebben we ineens haast. De bus vertrekt om 17.30 uur. De heuvel beklimmen gaat niet meer. Twee uur in de bus. De teksten worden nog eens doorgenomen. Door de kinderen. Door de volwassenen. En dan zijn we er. In Raubonys. Dat valt niet tegen. Schone kamers. Geen stapelbedden. Tweepersoonsbedden voor je eentje. En dan eten. Met z'n allen (ook de Russen, ook de Engelsen) aan tafel. Ratatouille. Wat fruit. Geen alcohol. Na het eten wordt boven nog een laatste keer geoefend. De tekst krijgt nog wat laatste aanpassingen. Het dansje nog een keer. En nog een keer. Of ik ook even mee wil doen. Vooruit. Voor nu dan. Dan slapen. Eerst schrijven, dan slapen.

Woensdag 16 oktober 2019

Om 7.30 uur gaat de wekker. Er zijn maar twee douches en om files te voorkomen heb ik besloten om op tijd te douchen. Prima plan. Om 9.00 uur zit iedereen – de Russen, de Engelsen en wij – aan het ontbijt. Het is anders dan wij gewend zijn, maar voedzaam. Iedereen aan de witte tafel. De grote, witte tafel. Plakje (glutenvrij?) witbrood, plakje roggebrood. Risotto??? Rijstwafel. Kaas en vlees. Koffie, oploskoffie en thee. Om 9.45 uur in de bus. Naar Pasvalys. Naar een middelbare school, een gymnasium. Klaudija's oude school. Lorentine, Bouke, René en Jordi hebben al opgebouwd. Mooie theaterzaal. Kinderen van 15 tot en met 18 komen kijken. Wat vinden ze? Snappen ze wat we zeggen? Ons stuk is ingekort, want we hebben maar een halfuur. De zaal stroomt vol. Langzaam. Het lokaal achterin vult zich als eerst. Logisch, want spannend. Zou ik ook gedaan hebben. Maar nee, de kinderen worden naar voren gemaand. Het begint! En het is voorbij! Sommigen lijken niets gesnapt te hebben, anderen zijn heel enthousiast! Vooral de momenten waarop gevloekt wordt, doen het goed. Na afloop krijgen 'onze' jongeren een rondleiding van 'hun' jongeren. Door de school. Wij worden voor koffie uitgenodigd in de lerarenkamer. We praten met een docent. Over het stuk, over hun school. We krijgen een rondleiding door de school.

We ontmoeten elkaar in een restaurant in Pasvalys met de Russen en Engelsen. We krijgen een maaltijd. Een warme. Voor de niet-vegetariërs dan. Dan haasten we ons naar het culturele centrum. Voor de film 'But for the beer'. Een film over bier, hoe heerlijk die is, Litouwens bier. In het Litouws, met Engelse voice-over. Grappig hoor!!! Maar ook waren we moe, bleek later dan. Iedereen had op een bepaald moment zijn ogen dichtgedaan. Maar de hele film is gezien. We hebben wat vrije tijd nu. We besluiten naar het sinkhole te gaan. Valt wat tegen. Waar is het sinkhole? Waar is het sinkhole? Is dit het sinkhole? Oh, dit heet 'The Sinkhole Park'. Nou ja, het is lekker weer. Weer terug naar het culturele centrum.

Onderweg bij de supermarkt wat eten en drinken gekocht. We zitten op het terras, met chips en bier. Even lekker zo. Om 18.00 uur de zaal in. De opening van het festival. We worden welkom geheten en zitten in een zaal vol Litouwers. Het stuk is in het Litouws. Na de pauze lijken we te snappen waar het over gaat. Een traditioneel, Litouws stuk (à la Romeo en Julia) in een Beatlesjasje. Het lijkt 'goed', het is 'goed'. We verstaan het alleen niet. Is hij nou dood? Gaat hij nou dood? Wie speelt wie? Waarom is zij zwanger? In de bus naar huis en na het eten wordt nog lang geëvalueerd. Het stuk heet 'No bred', 'Nutbread' of 'Not bred'. Een appel, een blindedarmontsteking, tbc, een allergie? Hoe zou de tekst geweest zijn?

Donderdag 17 oktober 2019

Vanmorgen weer vroeg opgestaan. Op de planning stond een bezoek aan de zoo, maar dat ging niet door, want de zoo was dicht. Het alternatief was een bezoek aan de bibliotheek. Ook niet gedaan. Hoosh wilde repeteren. In de accommodatie. Maar nee, we gingen met de bus naar het theater waar Hoosh zaterdag speelt. In de kleine zaal van het culturele

centrum. In die kleine zaal is hard gerepeteerd! Daarna lunch in hetzelfde restaurant als gisteren. Het middagprogramma startte met een bezoek aan een museum. Een aardige vrouw vertelde ons over vlas en sinkholes. Pasvalys staat bekend om zijn sinkholes. Gaten in de grond op onverwachte plekken. Sommige zijn meer dan 20 meter diep. We sloten het bezoek af met een foto in oud-Pasvalyse stijl.

Om 17.00 uur kijken we naar een voorstelling van Roemenië. Een stuk over Prometheus. In het Engels. Met veel humor en toch ook een vraag/boodschap. Luister je naar het volk – in dit geval het publiek – of naar de goden? Het publiek moest met een wit of een zwart steentje aangeven of Prometheus schuldig was of niet. De spelers doken het publiek in om ons te beïnvloeden om ‘schuldig’ te stemmen. Ze fluisterden tekst in onze oren en keken ons diep aan. Ze raakten ons aan. Vooral Morris werd flink onder handen genomen. Dit was vermaak. Zelf schrijft Skepsis (de naam van de theatergroep) dat ze met hun voorstelling niets willen bewijzen, maar willen ontdekken. Iets essentieel over de menselijke spiritualiteit en de ervaring van verbonden te zijn aan anderen en aan de samenleving waarin je leeft.

Om 18.00 uur naar de grote zaal voor de voorstelling van de Spanjaarden. De Tweede Wereldoorlog. Zonder tekst. Veel licht. Veel beweging. Veel drama. Veel gekreun. Te veel van alles? De laatste boodschap is: free Catalonia! Dat was voor veel bezoekers iets te veel van het goede. Niet nodig. Niet gepast. Zelf beschrijven ze hun stuk als een voorstelling over wat mensen moeten doen met nieuwgevonden vrijheden

Om 19.30 uur naar de kleine zaal. Een Poolse voorstelling. In het Pools. Met veel tekst en slechts twee spelers. Voor de bezoekers die geen Pools spreken nauwelijks te volgen. Zelfs niet na de introductie dat het stuk ‘My wife’s husband’ heet. Toch is iedereen het erover eens dat het stuk levendige dialogen bevat met veel hilariteit alom. Het toneelstuk is gecreëerd door de Kroatische toneelschrijver Miro Gavran. Het gaat over twee mannen die elkaar voor het eerst ontmoeten en er dan achter komen dat ze dezelfde vrouw hebben. Het Poolse gezelschap noemt zijn stuk een gelegenheid om te reflecteren op de relatie tussen mannen en vrouwen in de hedendaagse wereld.

De nabespreking van de optredens met de professionals van iedere theatergroep riep veel reacties op. René: "We zitten in een soort vierde absurdistische voorstelling!"

Vrijdag 18 oktober 2019

Deze dag is de dag van de waarheid. We/ze gaan optreden! In Utena. Om 10.30 uur vertrekt de bus. Twee uur later komen we aan in Utena. We zien de Roemenen. Zij hadden

donderdag de leukste voorstelling, toch wel. We worden welkom geheten door de plaatselijke host. We zien een mooi theater. Iedereen is enthousiast! Maar ... we spelen er niet. We lunchen naast het theater en dan brengt de host ons naar 'ons' theater. Tien minuten lopen. We worden een gebouw in geleid, trappen op ... zolderkamer, schuin dak, 20 m²? Knus, bank, boeken. Klein! Te klein! Lorentine geeft aan dat dit niet kan. Wat nu? Mogen we in het theater dan?

Ja!!! We lopen met z'n allen terug. We bouwen op. De Georgiërs spelen na ons en wij gaan nu voor hen het podium op. Maar het lijkt niet goed gecommuniceerd. Lastig ook als

'niemand' Engels spreekt. Na een stroef gesprek en zure blikken krijgen we gelukkig de tijd. We repeteren. En nog eens. En weer. De beamer doet het niet (goed). Maar goed genoeg. Heel goed juist. Om 17.30 uur begint het. De kinderen spreken buiten de gasten aan en stellen ze vragen. Binnen loopt het vol. Het begint! Het is een succes! De kinderen ontroeren. De kinderen dagen uit. De kinderen zijn stoer. De volwassenen zijn vooral grappig en grof. Maar ook gevat. Het stuk slaat aan bij het publiek. De bezoekers lachen. Veel en hard. Snappen ze het of is het

vooral de uitvoering en het gevloek? Met een daverend applaus eindigt het en na afloop krijgen we complimenten! De mensen hebben genoten. De inclusie van kinderen is fenomenaal. Kortom, succes! Na anderhalf uur spelen de Georgiërs. Ze spreken geen Engels. Het stuk is beeldend. Mooi. Schilderijen. Mooie kleuren. Heftig. Maar toch onbegrijpelijk als je de taal niet spreekt. Hoe is dat voor de Georgiërs? Kan natuurlijk aan mij liggen. Ik begrijp woorden; ik heb woorden met betekenis nodig.

Dan in de bus naar de plaats waar de groepen van Utena verblijven, om te dineren. Dan in de bus naar 'huis'. "De leukste busreis ever," volgens Karlijn. Twee uur lang zingen zorgt daarvoor! Bij thuiskomst nog wijn en weerwolven, en dan slapen. Morgen weer optreden.

Zaterdag 19 oktober 2019

We beginnen de ochtend met ontbijten en worden daarna afgezet bij het zwembad. En hoewel niet iedereen er evenveel zin in had, was het toch voor velen een welkome ontspanning! Er werden baantjes gezwommen. Er werd gebubbeld. Gesaunaad. En gemasseerd. Na een lekkere douche stond iedereen rond 12.30 uur weer klaar in de hal van het zwembad. Toen in wandelpas naar het culturele centrum in Pasvalys. Nog een snelle lunch vlakbij en toen naar het culturele centrum. Daar werd alles snel opgebouwd en na een snelle technische doorloop – ik heb een nieuw begrip geleerd! – was iedereen er klaar voor.

Om 17.00 uur stroomden de eerste bezoekers binnen. Het was een kleinere zaal dan de zaal van vrijdag en het publiek was wat stug. Maar het was weer een succes. Meteen na afloop moesten we naar de grote zaal om naar het stuk van de Litouwers te kijken. In het Litouws. Het stuk ging over een 13-jarig meisje dat zwanger raakte en abortus pleegde. Na afloop direct terug naar onze zaal om alles op te ruimen.

Toen in de bus naar Kupiškis voor het feest van de naties. Met alle groepen! Iedereen moest typische gerechten meenemen uit zijn eigen land. Op onze tafel prijkten speculaasjes en stroopwafels. Het begon met een lied in het Litouws dat iedereen mee moest zingen. “Aš tikrai miliyu Lietuva, aš tikrai miliyu Lietuva, aš tikrai miliyu Lietuva. Tik ar milit ja jus!” zie en hoor ik Jordi uit volle borst meezingen. Daarna moest elk land in klederdracht met een vlag lopen en zich opstellen op het podium. Maartje was hierbij onze uitverkorene! Iedereen werd uitgebreid bedankt. Toen een fotomoment met IEDEREEN. Daarna ging elk land één voor één een dans doen. Toen werden we naar buiten gestuurd en daar stonden de Russen. Ze hadden soep gemaakt. Om 0.00 uur moesten we weer in de bus. Naar huis.

Zondag 20 oktober 2019

Deze dag begint rustig. We hoeven pas om 10.00 te ontbijten. Om 10.30 uur gaan we naar de Mansion. Maar Resa is niet lekker. Resa en ik besluiten dus om thuis te blijven. Ook Marije, Josefien en Klaudija zijn er nog. Marije en Josefien gaan vandaag terug naar Nederland. Tegen 15.00 uur gaan Resa en ik met de auto naar Pasvalys om de voorstelling van de Engelsen te bekijken. Wat een prachtig stuk! Verstaanbaar, dat scheelt. Maar ook hun beeld is mooi. En hun boodschap! Stuk wordt nabesproken en daarna gaat iedereen – dus ook de Litouwse schoolklas en organisatie – naar ‘huis’. Dat is bij ons in Rauboniai. Er is eten,

drinken en muziek. Er wordt gedanst, gepraat, gespeeld. Het spel 'Hep'. En een dubieus Litouws spel. Het blijft nog lang gezellig (denk ik). Morgenvroeg op. Vlucht naar huis. Zal wennen worden om weer buiten de Litouwse bubbel te leven.

